

СТАНОВИЩЕ

на дисертационния труд на Альоша Недев, докторант на самостоятелна подготовка на тема **„ВЛИЯНИЕ НА ИЗВЪНУЧИЛИЩНИТЕ ЗАНИМАНИЯ ПО КАРАТЕ, БОРБА СВОБОДЕН СТИЛ И БОКС ВЪРХУ АНТРОПОМЕТРИЧЕСКИ И ПСИХОФИЗИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА СЕДЕМНАДЕСЕТГОДИШНИ УЧЕНИЦИ (СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ)“** за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт)

Дал становище: проф. Даниела Дашева, ДН, със заповед № РД 38-138 от 16.03.2016 година на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“.

Представеният ми за становище дисертационен труд е в предметната област на училищното физическо възпитание и по-конкретно, върху възможностите за усъвършенстване на извънкласните форми на обучение и организация на учебно-тренировъчни занимания. Изследователските усилия на интерес на докторанта Альоша Недев са насочени към проучване на влиянието на някои спортни единоборства – карате, борба свободен стил и бокс върху антропоморфологичните и психофизическите характеристики при 17 годишни ученици. Определено темата е актуална и има реална практическа насоченост. Предполага се, че промените в антропометричния статус и психофизическите характеристики, независимо от факта, че са генетически детерминирани компоненти, могат да настъпят като резултат на въздействието на занимания с посочените по-горе спортове.

Проучването на проблема, проведените наблюдения, както и анализът на получените резултати са изложени в обем от 278 стр. и 95 таблици.

Позволете ми още в началото на моята рецензия да подчертая, че съм впечатлена от обема на извършената изследователска дейност и нейното представяне на страниците на дисертационния труд.

Детайлният анализ по глави показва:

В глава първа – Проучване на литературата по темата – са представени основни резултати на базата на съществуващи вече проучвания, от една страна върху разликите между антропометричните и психофизическите характеристики при учениците, практикуващи трите спорта в извънучилищна форма и тези, които участват в редовните по физическо възпитание, от друга между самите бойни спортове и уроците по физическо възпитание, и от трета – участие в тренировъчен процес по карате, борба свободен стил и бокс и редовно форма на обучение по физическо възпитание. Сполучливо е проследен и анализиран чуждият опит на базата на 86 литературни източника на кирилица и латиница.

Във втора е представена основната цел на изследването, предмета, хипотезите и методиката на проучването. Тя е разработена логически и е съдържателна. Какви са моите аргументи за това твърдение:

1. Добре формулирана изходна позиция като предмет и хипотези.
2. Подробно описани методи на изследване и програми за експериментално въздействие.
3. Сполучливо подбрани относително сложни статистически методи и процедури за обработване на експериментално получените данни (вариационен, корелационен анализ, Колмогоров- Смирнов тест за оценка на разпределението, факторен анализ по метода на главните компоненти и еднофакторен и многофакторен дисперсионен анализ). Някои от посочените методи не се използват често в научните разработки на докторанти, поради което отчитам този факт като съществен и го оценявам в полза на докторанта.

Разбира се най-много научни и приложни приноси се съдържат в трета глава – Резултати и дискусия. Кои са те:

1. Изведени са основите дескриптивни характеристики на използваните тестове за оценка на антропометричните и психофизическите характеристики за отделните групи – физическо възпитание, карате, борба свободен стил и бокс за двете тестираня - началното и крайно. Установени са предварителни разлики в средните стойности и вариативност в рамките на съответните групи, а също така и между различните групи проучвани 17 годишни ученици. От 28 третираня променливи само няколко отстъпват от нормалното разпределение, което е позволило на докторанта да приложи споменатите по-горе математико-статистически методи и да направи съответните изводи и препоръки в края на дисертационния труд.
2. Формирани са факторните структури на антропометричните и психофизическите характеристики за отделните групи на базата на метода на главните компоненти. Установено е, че броят на факторите при двете изследвания е един и същ за всяка едно от групите. При антропометричните признаци – за физическо възпитание, карате и борба – те са три, а при бокса – 2. При двигателните признаци – при физическото възпитание в началото на изследването са изведени 4 фактора, а в края -3; за останалите спортове – 3 и при двете изследвания. При когнитивните и конативните способности – за физическо възпитание, карате и бокс – по три фактора за началното и крайно тестиране, а за борба – 4.
3. По статистически достоверен начин е установено, че различията се дължат на влиянието на експерименталните програми, което отчитам като практико-приложен принос на докторанта към теорията и методиката на физическото възпитание и спорта.

4. Изведени са с помощта на мултивариативния анализ коригирани средно-аритметични величини на антропометричните и психофизическите показатели за отделните експериментални групи. Това позволява да се извършва сравнителен анализ с висока степен на достоверност.
5. Обективно се предлага включването на бойни спортове в програмите по физическо възпитание и спорт като изборна възможност.

Дефинираните в края на дисертацията изводи и препоръки, обективно отразяват извършената от докторанта изследователска и аналитична дейност. Те са точно формулирани и придават завършен вид на дисертационния труд.

Бих искала да отбележа, че нямам сериозни критични бележки и съображения към дисертационния труд. Смятам, обаче, че е материала е доста обемен и липсата на фигури и графики затруднява на моменти неговото възприемане.

В заключение, несъмнено представеният дисертационен труд е амбициозна, строго научна разработка, съчетаваща проблемите на теорията и практиката на контрола на физическите и двигателните способности на ученици на възраст 17 години. Всичко това ми дава основание с убеденост да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъди образователната и научна степен “доктор” на Альоша Недев, в професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт).

20.04.2016

Рецензент:

/проф. Д.Дашева, ДН/